

„Furcsa ez. Nem apád a furcsa. Hanem hogy elmúlnak a dolgok. Azok is, amik azt ígérik, hogy nem múlnak el soha. Majd rájössz.”

Szabó Tibor Benjámin: Kamufelhő

Kortárs, magyar és jóóóó! Tömören így lehetne összefoglalni a fiatal író könyvét.

Szabó Tibor Benjámin 1976-ban született, de ahogy haladunk előre a regény cselekményében, érezzük: sok mindent megélt.

„Apádnak kéne megint egy kutya. Meg egy konyha, ahonnan ki lehet zavarni. Összevizezt lábtörő a garázs előtt, levedlett szőrcomók mindenütt, a pázsiton kikapart gödrök reggelente. Felaprított hírlap a virágoskertben, ha apád nem ébred elég korán. Mindig az kéne, ami nincs. A kutya nem passzió, nem kedvenc. Hanem metafora. Azt jelenti, hogy az embernek dolga van a világban. Hogy tele van szarva a kert, és azzal valamit tenni kell. Hogy a dülöngélő kerítést muszáj megjavítani. Hogy a hátsó ajtót zárva kell tartani, ha a vacsorából apád is akar enni. Hogy észnél kell lenni. És a kutya siker, teljesítmény.”

Hogy miről szól a Kamufelhő? Ahogy az alcíme is mutatja (Hütlén apák könyve) egy édesapa visszaemlékezése, melyet fiának vetett papírra. És nem csak arról szól, amit az alcímből következtetünk (Hütlén apák könyve), mert nem kizárólag a párkapcsolati útvesztőkben bolyongó férfi története, hanem minden, ami arra a korra jellemző.

„Afrika, gondolta apád. Élt egy nő ott fenn a Virungán, aki bambuszából épített magának házat és táborát a ház köré. Aki reggelente mindig szépen kifésülte a haját, megmosta az arcát, és vasalt inget, lovagló nadrágot vett fel, mielőtt elindult az erdőbe, hogy gorillacsallókkal gyűjtögesse, cserkészen, járja a vadont sötétedésig. Jegyzetelt, rajzolt, a bébigorillákkal birkózott. Megkereste, szétszerelte az orvvadászok csapdáit, a bennszülötteket tanította kertészkedni. Nem természetvédő volt, nem hős, nem tudós. Szentanú. És tudta magáról, hogy az. Hogy ő az utolsó, aki ilyennek látja a Virungát, hogy menthetetlen az életközösség, hogy végleg eltűnnek a bolygóról ezek az állatok, és nem az orvvadászok, nem valami démonikus gonoszság miatt. Egyszerűen csak lejárt a nekik szabott idő, nincs már helyük ebben a világban. A felsoroltakat mind tudta. Azt nem tudta, hogy az elmúlnak ő maga is része. Digit, a gorilla hím fejét hús dollárért vágta le egy vadász, Dian Fossey fejébe vélhetően sokkal több pénzért állított bozótívágó kést valaki 1985. december 27-én. Sokáig úgy mondták, a felbosszantott orvvadászok ölték meg. Ma már nyílt titok, hogy az ugandai kormány döntött, mert Fossey tevékenysége akadályozta a gorillák idegenforgalmi kiaknázását. Eltették láb alól a szentanút. Így megy ez. A Virunga az elveszett világ romja, Dian Fossey sírja a bizonyíték. Hogy lehetne másképp is. Még ha nem is lesz másképp soha – de lehetne.”

Az édesapa (mint mindenki) keresi helyét a világban.

„A kutya szimbólum is. Már ha felnőtt emberé. Szimbóluma egy státusznak. Hivatalos igazolás a helyes életéről. A kutyatartó olyan, mint a házasember: nyugodt és megbízható. Békétűrő.”

Persze, nem könnyű rálelni a helyes (?) útra. (Mi a helyes út? Talán az, ahol boldogan éljük le azt az időt, ami a földi pályánkra nekünk jutott.)

„És amikor a kutya eltűnik az ember mellől, az tünete valami másnak. A felbomló rend, a kizökkenő világ fűj így riadót. Hogy elsodorja a négy lábút.”

Megtaláljuk a boldogsághoz vezető utat? És meg tudjuk-e óvni gyermekünket, gyermekeinket legalább azoktól a kudarcoktól, amiktől saját magunkat nem sikerült?

„- *Veled nem játszom tovább, mert már unlak.*

Apád a mosogatóba állította a nyeles lábast, az óvodás arcát nézte, az őszinte érdektelenséget az arcon, a királylányt. Eszébe jutott, olvasta valahol, vagy tanulta korábban von Braumühl nagy felismerését, hogy hiába erő, akarat, mert a kódolt programon változtatni nem lehet, a jellem utat tör magának, a veleszületett ösztön rajzolja a sorsot. Hogy a nyugati nevelés minden szempontból kudarcot vallott, egyetlen területen eredményes csak, de ott maximálisan, könyörtelenül: örökíti, újratermeli a belső nyomort.”

Hiába, no, nem lehet kihagyni a könyvtárban, könyvtárvezetőként szerzett tapasztalatait sem a könyvajánlókból. ☺

„*Tavaszi volt, parttalan idő, apád a Városi Könyvtár nevű elmegyógyintézetben vakarta a fejét 2005-ben, rég nem tanított már, inkább a polgármesterrel ordibált, a karbantartókkal biznichelte pálinkáért fűnyírást. Az olvasókat figyelte reggeltől estig. Szerette őket, abban a kisvárosban ugyanis szinte csak azok látogatták a könyvtárat, akiknek kocsmára se volt pénzük.”*

„*Akkor lecsapott a loholás újra, kiállításra hívták apádat, egy asszony keresett mintát gyöngyszövéshez, postáról üzentek, hogy a fiókbérlet díját már megint nem fizette be az intézmény, mobil csörgött, színes törpék csalták őt ugróiskolázni. De apád nem hagyta magát. Előbb a fontos. A gyakornokhoz fordult, őt taníttatta türelmesen. Hogy sose bizzon meg olyan emberben, aki a gyerek sikereiben éli át saját orgazmusát. Hogy sose vegyen maga mellé olyan kollégát, aki tizenhárom évesen szerzett nyelvvizsgát. Halálos balfogás lenne.”*

Szóval a könyv jó, érdemes volt elolvasni. Sokan magunkra ismerhetünk. Nem csak a „hütlének”. Tán azok is, akik hűek társukhoz, munkahelyükhöz, az otthonról kapott családi modellhez...

Szigligeti Zsuzsanna

U.i. „*A világ meg olyan, hogy egyformán működik kicsiben, nagyban, Triszmegisztosz ötezer évvel ezelőtt megmondta: „Az, ami lenn van, ugyanaz, mint ami fenn van, és ami fenn van, ugyanaz, mint ami lenn van.”*